

Departement für Justiz, Sicherheit und Gesundheit

Departament da giustia, segirezza e sanadad

Dipartimento di giustizia, sicurezza e sanità

Model directiv da sanadad dal Grischun 2026–2036 – Resumaziun

Introducziun en il Model directiv 2026–2036

En il Grischun duai il provediment medicinal da basa decentral esser garanti per la populaziun e per ils giasts er en l'avegnir. Perquai ha il Departament da giustia, segirezza e sanadad – en collavuraziun cun l'Uffizi da sanadad – repassà il Model directiv da sanadad chantunal. Als furniturs da prestaziuns en il chantun – en spezial als ospitals – duai quai dar segirezza per sviluppar in'atgna strategia.

Ils elements centrals dal nov Model directiv èn ina matrix da provediment sco er tschintg champs d'acziun strategics, che han l'intent da rinforzar las regiuns da provediment da la sanadad e d'attribuir ils ospitals en il chantun a novas categorias.

Basegn d'agir

Il chantun insista explicitamain sin las regiuns da provediment da la sanadad sco instrument directiv strategic e promova consequentamain l'ulterier svilup dal provediment integrà. In basegn d'agir exista tranter auter areguard la refurma dals servetschs da salvament ed en connex cun l'assistenza da parturir.

La finamira è quella da concepì e coordinar cuminaivlamain ils servetschs da salvament, uschia ch'els èn persistents e porschan in provediment d'auta qualidat. Variantas correspundentas vegnan ussa elavuradas. En il sector da l'assistenza da parturir dovra il Grischun ina purschida diversifitgada che correspunda als basegns. Per famiglias giuvnas e vegnintas duain vegnir resguardads ils basegns d'avair in'assistenza en lur vischinanza. Las pagliolancas ed ils novnaschids duain avoir la segirezza e qualidat maximala. E per las spendreras duai vegnir garantida la pratica professiunala.

Il Model directiv da sanadad è la basa per la planisaziun dals ospitals. Tenor la planisaziun actuala duai la nova glista dals ospitals pudair vegnir messa en vigur l'onn 2028.

Matrix da provediment

La matrix da provediment structurescha sistematicamain la collavuraziun e la repartiziun da las incumbensas tranter ils differents furniturs da prestaziuns en las regiuns da provediment da la sanadad. Ella serva a coordinar il provediment integrà en cas medicinals acuts sur differents stgalims e secturs da provediment.

Champs d'acziun strategics

Per realisar il Model directiv ha il chantun definì tschintg champs d'acziun strategics. Per mintga champ d'acziun è fixada ina clera finamira strategica, che determinescha la direcziun da svilup a lunga vista. Las tschintg finamiras strategicas èn:

1. Provediment integrà e segirezza dal provediment regional

Garantir en l'entir chantun in provediment da la sanadad che collia differents secturs e che sa chatta en la vischinanza da la glied, cun amplifitgar consequentamain models dal provediment integrà. Quest champ d'acziun rinforza la regiun da provediment da la sanadad sco model organisatoric purtant, promova in provediment medicinal coordinà cun agid dal management da cas, e garantescha las capacitads da medischna da chasa, da la somatica acuta, dal sector da tgira sco er dal provediment psichiatic.

2. Demografia e personas spezializadas

Las consequenzas da la midada demografica vegnan mitigadas, sch'il basegn regional da personas spezializadas vegn cuvri a lunga vista. En il focus stattan iniziativas da scolaziun, models innovativs da temp da lavur, la collavuraziun interchantunala en la furnaziun supplementara sco er mesiras per salvar e far vegnir enavos personas spezializadas.

3. Porschida e cooperaziuns

Rinforzar porschidas da provediment differenziadas tras cooperaziuns interprofessiunalas ed intersectorialas per trair a niz sinergias e potenzials d'effizienz en il sector da sanadad. Quest champ d'acziun vul coordinar en moda graduada las prestaziuns da la somatica acuta tenor la matrix da provediment, procurar per cooperaziuns tranter las instituziuns sco er introducir novs models da provediment regiunals.

4. Transformaziun digitala

Auzar sistematicamain il grad da madrezza digital en il sector da sanadad, per pussibilitar – ultra da la pura digitalisaziun – ina transformaziun structurala e per sviluppar models da fatschenta moderns che vegnan sustegnids tecnologicamain. En il center stattan soluziuns cun plattafurmas cuminaivlas, systems d'infurmaziun digitalas, structuradas per il barat da datas sco er la consideraziun da models d'acquisiziun cuminaivels.

5. Finanziaziun e libertads concepziunalas regulatoricas

Sviluppar models da finanziaziun innovativs e trair a niz las libertads regulatoricas, per garantir ch'il provediment da la sanadad saja finanziabel ed haja in'auta qualitat. Quest champ d'acziun cumpiglia finanziaziuns da pilot, novs models da provediment e da finanziaziun en cooperaziun cun partenaris, sco er la regulaziun sistematica tras incaricas da prestaziun e tras prestaziuns d'utilitad publica.

Cifras e fatgs

La populaziun che vegn pli e pli veglia, la diminuziun dal dumber da naschientschas, la stagnaziun dal svilup demografic, ina gronda emigraziun or da la periferia, grondas variaziuns stagiunalas en tsherts ospitals, l'augment da las contribuziuns chantunalas per ils ospitals: L'ulteriur svilup dal provediment da la sanadad en il chantun Grischun sa basa sin in'analisa fundada da las cundiziuns generalas demograficas, epidemiologicas e finanzialas. Il svilup demografic, la structura da vegliadetgna, il dumber da naschientschas, il svilup dals custs e l'utilisaziun da prestaziuns èn la basa objectiva per decisiuns strategicas.

Basegn finanziel

La realisaziun dal Model directiv prevesa er prestaziuns finanzialas supplementaras da vart dal chantun. Tut tenor la concepziun importan quellas annualmain tranter 10 e 20 milliuns francs durant ils proxims 10 onns.

Process d'elavuraziun

Il nov Model directiv è vegnì sviluppà d'in team central d'expertas ed experts da differents secturs, sut la direzziun da la scienziada da sanadad Marion Thalmann. En cooperaziun cun bleras gruppas d'interess dal sector da sanadad è il Model directiv vegnì elavurà entaifer 1 onn.

Proxims pass

Sco proxim èsi da cumenzar cun la planisaziun dals ospitals e da far las adattaziuns necessarias en las leschas ed ordinaziuns. Questas adattaziuns suondan la via politica usitada. Dacurt han ins lantschà l'elavuraziun d'in nov Model directiv da vegliadetgna. Bainbaud duain l'examinaziun ed in'eventuala reorganisaziun dals servetschs da salvament vegnir prenyidas per mauns.